

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W RABIE WYŻNEJ

Działając zgodnie z zapisami Rekomendacji „H” KNF, Bank Spółdzielczy w Rabie Wyżnej zwany dalej „Bankiem” przekazuje do informacji opis systemu kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku. Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej określa uchwalony przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku „Regulamin systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej”:

Cele systemu kontroli wewnętrznej

§ 1

1. W Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając:
 - 1) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych,
 - 2) zasoby, którymi dysponuje Bank,
 - 3) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
 - 4) ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.
2. System kontroli wewnętrznej powinien być zaprojektowany, wprowadzony, a jego działanie zapewniane w takim stopniu, aby osiągnąć jego adekwatność i skuteczność, zapewniając tym samym:
 - 1) prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych, a także wiarygodną sprawozdawczość finansową oraz rzetelne raportowanie wewnętrzne i zewnętrzne,
 - 2) zgodność działania z przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi, a także regulacjami wewnętrznymi, w tym dotyczącymi zarządzania ryzykiem.

§ 2

1. System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych oraz celów szczegółowych.
2. Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
3. Cele szczegółowe systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia w ramach celów ogólnych wymienionych w ust. 2, z uwzględnieniem następujących aspektów:

- 1) zakresu i stopnia złożoności działalności Banku,
 - 2) zakresu stosowania określonych przepisów prawa, standardów rynkowych oraz obowiązujących w banku regulacji wewnętrznych do których przestrzegania zobowiązany jest Bank,
 - 3) konieczności osiągnięcia odpowiedniego stopnia realizacji planów operacyjnych i biznesowych przyjętych w Banku,
 - 4) konieczności zachowania kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
 - 5) konieczności zachowania odpowiedniej jakości (dokładność i niezawodność) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
 - 6) zapewnienia odpowiedniej adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 7) konieczności posiadania odpowiedniej struktury organizacyjnej Banku, zachowania podziału kompetencji i zasady koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami, komórkami, stanowiskami organizacyjnymi, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji,
 - 8) zakresu czynności powierzonych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym oraz ich wpływ na skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w Banku.
4. W ramach ww. celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia cele szczegółowe stanowiące rozwinięcie celu ogólnego – poprzez zdefiniowanie konkretnego celu/zadania, mającego wpływ na osiągnięcie danego celu ogólnego.

§ 3

1. Procesy wyodrębnione jako istotne wymagają zaprojektowania i wdrożenia kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz udokumentowania powiązania tych kluczowych mechanizmów kontrolnych z celami systemu kontroli wewnętrznej w matrycy funkcji kontroli.
2. Bank dokonuje powiązania celów ogólnych i celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne, w celu identyfikacji obszarów, w których może wystąpić ryzyko zaistnienia nieprawidłowości i wymagane będzie: zaprojektowanie, wdrożenie i przestrzeganie kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Mechanizmy kontrolne

§ 4

1. Mechanizmy kontrolne pełnią rolę organizacyjnych lub technologicznych zabezpieczeń przed ryzykiem zaistnienia nieprawidłowości.
2. Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:
 - 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
 - 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
 - 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).

§ 5

1. Mechanizmy kontrolne wprowadzane w Banku mają charakter:
 - 1) kluczowych mechanizmów kontrolnych, które muszą być wprowadzane w procesach istotnych,
 - 2) innych mechanizmów kontrolnych – które są stosowane we wszystkich procesach.
2. Kryteria, jakie są uwzględniane przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych wdrażanych w procesach Banku, obejmują:
 - 1) dostosowanie projektowanego mechanizmu kontrolnego do zmian otoczenia rynkowego i regulacyjnego lub poziomu ryzyka – w tym przepisów prawnych i regulacyjnych lub profilu ryzyka Banku (rodzajów i nasilenia zagrożeń wpływających na ryzyko zaistnienia nieprawidłowości),
 - 2) stopień dostosowania projektowanego rodzaju mechanizmu kontrolnego do charakterystyki procesu, tzn. organizacji procesu, stopnia automatyzacji czynności, poziomu ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
 - 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
 - 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego – tzn. możliwość uzyskania tzw. dowodów kontroli, potwierdzających działanie danego mechanizmu.

§ 6

1. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne – będące zabezpieczeniami organizacyjnymi lub technicznymi zapewniającymi realizację określonych celów systemu kontroli wewnętrznej w procesach Banku,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w tym wykrywanie nieprawidłowości,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli – sporządzanej na zasadach określonych w Załączniku nr 4, powiązania celów, o których mowa w art. 9c ust. 1 ustawy Prawo bankowe, celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
4. Funkcja kontroli obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji – w szczególności:
 - 1) stosowanie mechanizmów kontrolnych opisanych w regulacjach wewnętrznych (politykach, instrukcjach, zasadach, procedurach) dotyczących przeprowadzania przez

- pracowników Banku lub systemy informatyczne operacji, transakcji lub innych czynności wykonywanych w ramach istotnych (kluczowych) procesów Banku,
- 2) niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych polegającym na dokonywaniu weryfikacji bieżącej lub testowania,
 - 3) sprawozdawaniu w zakresie działania funkcji kontroli wyników monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych (np. wyników kontroli lub stopnia realizacji odpowiednich planów).
5. Działanie funkcji kontroli ma charakter ciągły, jest realizowane na wszystkich etapach poszczególnych procesów, we wszystkich obszarach działania Banku.

Nadzór organów banku nad systemem kontroli wewnętrznej

§ 7

1. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku.
2. Wszyscy pracownicy Banku zapoznawani są z zasadami dotyczącymi systemu kontroli wewnętrznej obowiązującymi w Banku.

§ 8

Rada Nadzorcza Banku

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki ds. zgodności, komórki audytu wewnętrznego, Zarządu oraz Komitetu Audytu.
3. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. Rada Nadzorcza powołuje Komitet Audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.
5. Szczegółowy tryb i zakres działania Komitetu Audytu, określa regulamin działania Komitetu Audytu uchwalany przez Radę Nadzorczą.
6. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
7. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego.

§ 9

Komitet Audytu Banku

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie:

- a) procesu sprawozdawczości finansowej,
 - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Agencji wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej
- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
 - 3) informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
 - 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem;
 - 5) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
 - 6) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
 - 7) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej,
 - 8) przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6,
 - 9) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku,
 - 10) monitorowania sytuacji finansowej Banku na podstawie danych kwartalnych / półrocznych i rocznych, w tym analizy i weryfikacji wszystkich istotnych pozycji, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich szacunków, a także obszarów generujących ryzyko i wpływu tego ryzyka na wynik finansowy,
 - 11) uczestniczenie w spotkaniach organizowanych przez KNF w sprawach dotyczących Komitetu Audytu.

§ 10

Zarząd Banku

2. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnienie niezależności komórek.
3. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych o ile Bank je posiada.
4. Zarząd Banku ustanawia odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa rolę komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.
5. Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.

6. Zarząd Banku ustanawia odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.
7. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisuje odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.
8. Zarząd Banku ustanawia zasady raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego.
9. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnianie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
10. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
11. Zarząd Banku określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych należy wydawanie zaleceń pokontrolnych na odpowiednim szczeblu organizacyjnym, w szczególności obejmujących polecenie zaprojektowania nowych i aktualizacji dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).
12. Zarząd Banku ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawia je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.
13. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
 - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
14. Zarząd Banku nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań w tym ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - 3) zapewniania niezależności komórce do spraw zgodności i komórce audytu wewnętrznego,

- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki do spraw zgodności oraz audytorów wewnętrznych.

Organizacja i zadania w ramach systemu kontroli wewnętrznej

§ 11

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony).
2. Na pierwszy poziom (I linia obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, tzn. działalność jednostek i komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za biznes lub przeprowadzanie transakcji lub przypisanych przez Bank do pierwszego poziomu. Do zadań pierwszego poziomu należy w szczególności stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także dokonywanie zgodnie z nadanymi obowiązkami danej jednostki, komórki lub stanowiska monitorowania poziomego przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach pierwszego poziomu poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.
3. Na drugi poziom (II linia obrony) składa się co najmniej:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem,
 - 2) działalność komórki ds. zgodności.
4. Bank może przypisać do drugiego poziomu komórki organizacyjne Centrali inne niż wymienione w ust.3.
5. Pracownicy komórek banku na drugim poziomie (II linii obrony) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne, lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).
6. Na trzeci poziom (III linia obrony) składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

§ 12

1. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
 - 1) funkcję kontroli,
 - 2) komórkę ds. zgodności,
 - 3) komórkę audytu wewnętrznego.
2. Funkcja kontroli – ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.
3. Komórka ds. zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie –

działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.

4. Komórka audytu wewnętrznego – ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego – jej działanie jest szczegółowo uregulowane w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą (karcie audytu).

§ 13

1. Komórka ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.
2. Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki ds. zgodności określa odpowiednia polityka zgodności, a także odpowiedni regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności, dotyczy to w szczególności:
 - 1) opracowania regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności,
 - 2) przeprowadzania czynności komórki określonych w regulaminie funkcjonowania komórki ds. zgodności oraz procedurach i metodykach,
 - 3) dokumentowania czynności komórki,
 - 4) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę ds. zgodności,
 - 5) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka,
 - 6) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - 7) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - 8) okresowego przekazywania raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.
 - 9) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu.

§ 14

1. Komórka audytu wewnętrznego podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.
2. Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki audytu wewnętrznego określa odpowiedni regulamin funkcjonowania komórki audytu (karta audytu), dotyczy to w szczególności:
 - 1) opracowania regulaminu funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego (karty audytu),
 - 2) przeprowadzania badań audytowych na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego oraz procedur i metodyk badania,
 - 3) przeprowadzania badań audytowych obejmujących badanie adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności banku, w tym mechanizmów kontroli ryzyka oraz mechanizmów kontrolnych,

- 4) przeprowadzanie badań audytowych zgodnie z zakresem i częstotliwością, określonymi w planach audytu i dostosowanymi do zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu jego istotności,
- 5) odpowiednie dokumentowanie badania audytowego,
- 6) sprawdzanie efektywności realizacji zaleceń wydanych przez komórkę audytu wewnętrznego w ramach badań audytowych,
- 7) okresowe przekazywanie raportów do Zarządu i Rady Nadzorczej, a także w ustalonym przez Radę Nadzorczą zakresie – do Komitetu Audytu, w szczególności w zakresie realizacji planów audytu, wyników przeprowadzonych badań audytowych oraz statusu realizacji zaleceń wydanych po przeprowadzonych badaniach audytowych.

§ 15

1. Znaczenie i rola systemu kontroli wewnętrznej powinna być znana pracownikom na wszelkich szczeblach.
2. Uczestniczenie w realizacji zadań funkcji kontroli w różnym stopniu, zależnym od charakteru zadań należy do obowiązków każdego pracownika Banku na pierwszym i drugim poziomie.
3. Pracownikom Banku w ramach obowiązków służbowych należy przypisać odpowiednie zadania związane z realizacją funkcji kontroli, w tym przestrzegania mechanizmów kontroli.
4. Pracownicy jednostek i komórek organizacyjnych pierwszego i drugiego poziomu, wykonujący zadania w ramach funkcji kontroli zobowiązani są do postępowania zgodnie z procedurami Banku.
5. Wszyscy pracownicy przeprowadzający kontrolę w ramach systemu kontroli wewnętrznej są zobowiązani do postępowania w sposób, który nie jest sprzeczny z interesami Banku i nie ma negatywnego wpływu na ich obiektywizm i niezależność w wykonywaniu zadań i obowiązków.
6. Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do realizowania zadań przypisanych im w systemie kontroli wewnętrznej.

Zapewnienie skuteczności działania, niezależności i zasobów komórkom kontrolnym i pracownikom odpowiedzialnym za monitorowanie mechanizmów kontrolnych

§ 16

1. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego.
2. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności i komórki audytu wewnętrznego.
3. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką ds. zgodności mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, w tym członkami Komitetu Audytu.
4. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką ds. zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.
5. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką ds. zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z

systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

6. Powoływanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
7. Odwołanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.
8. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce audytu wewnętrznego oraz komórce ds. zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach.
9. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników komórki audytu wewnętrznego i komórki ds. zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
10. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką audytu wewnętrznego lub kierującego komórką ds. zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.
11. Komórka ds. zgodności nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków niż wynikające z zadań tej komórki.
12. Komórka audytu wewnętrznego nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków, niż obowiązki wynikające z jej zadań.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

§ 17

1. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego na podstawie:
 - 1) opinii Komitetu Audytu,
 - 2) informacji Zarządu, w tym ze szczególnym uwzględnieniem:
 - adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - zapewniania niezależności komórce ds. zgodności i komórce audytu wewnętrznego,
 - zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki ds. zgodności oraz audytorów wewnętrznych,
 - 3) okresowych raportów komórki ds. zgodności i komórki audytu wewnętrznego,
 - 4) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez Komórkę ds. zgodności zgodnie z wzorem zawartym w „Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej i audytu w Banku Spółdzielczym w Rabie Wyżnej”, na podstawie danych

komórki audytu wewnętrznego, a także sprawozdawczości dotyczącej działania funkcji kontroli,

- 5) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zależnych,
 - 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
 - 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
 - 8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
2. Rada Nadzorcza może rozpatrywać propozycje zmian w zakresie systemu kontroli wewnętrznej przedstawionych przez Zarząd.
 3. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą zgodnie z kryteriami zawartymi w „Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rabinie Wyżnej”.

Raba Wyżna, 30.01.2024 r.